

GENDER

EN SEKSUELE

DIVERSITEIT IN

HET JEUGDWERK

**Tips voor een LGBTQ+ vriendelijke
en bewuste jeugdvereniging!**

M/V/XI?

Bij je geboorte wordt officieel je **geslacht** vastgelegd door een arts, meestal op basis van uitwendige geslachtsdelen: heb je een vagina, dan ben je een meisje. Heb je een penis, dan ben je een jongen. Geslacht gaat dus over de lichamelijke verschillen tussen mensen. Het biologisch geslacht omvat naast uitwendige geslachtsdelen ook de inwendige geslachtsdelen, hormonen, gonaden, chromosomen, etc. Je kan geboren worden met variaties van vrouwelijke en mannelijke seksekenmerken, dit heet een intersekse variatie. We spreken over intersekse personen.

Er bestaat ook zoiets als **gender**. Dat gaat over sociale rollen en normen voor meisjes en voor jongens. Je **genderidentiteit** is dan of je je een meisje of een jongen voelt, geen van beide, allebei of nog iets anders. Hoe je je gedraagt, kleedt en toont naar de buitenwereld, heet **genderexpressie**.

Bij veel mensen komt dit overeen: je hebt het lichaam van een meisje of een jongen en je voelt je een meisje of een jongen. Dit heet **cisgender**. Maar dat is niet voor iedereen zo. Je kan bijvoorbeeld het lichaam hebben van een jongen maar je meisje voelen. Dat noemen we **gendervariant of transgender**. Er zijn ook heel wat mensen die geen of weinig voeling hebben met de binaire opdeling tussen jongen en meisje. Die mensen kunnen zichzelf non-binair noemen. Er zijn dus heel veel mogelijkheden hoe je jezelf kan voelen en noemen en dit kan ook veranderen doorheen je leven. Daarom spreken we over **genderdiversiteit**.

GESLACHT

Zo ziet mijn lichaam eruit

JONGEN

MEISJE

GENDERIDENTITEIT

Zo voel ik mij

JONGEN

MEISJE

GENDEREXPRESSIE

Zo toon ik mij aan de buitenwereld

JONGEN

MEISJE

DAT IS ECHT IETS VOOR...

Zet een **X** bij het juiste antwoord:

	MEISJES	JONGENS
DANSEN		
SHORTS		
VOETBAL		
SCHMINK		
KOKEN		

Antwoord: je kan overal een X zetten! Je interesses zeggen iets over wie je bent en wat je leuk vindt. Of je een meisje, jongen of geen van beide bent, heeft daar weinig mee te maken. Toch lijkt het soms alsof meisjes en jongens verschillende wezens zijn. Dat komt door de **gendernormen**: dit zijn ideeën die we hebben over hoe meisjes en jongens zijn en zich moeten gedragen. Maar eigenlijk lijken meisjes en jongens heel erg op elkaar en zijn de gelijkenissen veel groter dan de verschillen.

HETERO TOT HET TEGENDEEL BEWEZEN IS

Val je als meisje op jongens of als jongen op meisjes, dan ben je **hetero**. Voel je je ook aangetrokken tot personen van je eigen of andere genderidentiteit(en), dan ben je **bi- of panseksueel**. Wanneer je je aangetrokken voelt tot mensen met dezelfde genderidentiteit spreken we van **homoseksueel of lesbisch**. **Aseksuele personen** voelen doorgaans geen of weinig seksuele aantrekkling. Voor sommige personen is het comfortabeler om geen label aan te nemen, of te kiezen voor het algemenere label van **queer**.

Seksuele oriëntatie is onderverdeeld in **seksuele aantrekkling** en **romantische aantrekkling**. Romantische en seksuele aantrekkling zijn net als de andere componenten fluïde en hoeven ook niet overeen te stemmen. Hoe iemand zichzelf identificeert is uiterst persoonlijk en kan niet juist of fout zijn. Daarom spreken we over **seksuele diversiteit**.

'**Uit de kast komen**' of '**coming out**' betekent dat je duidelijk maakt aan iemand dat je niet hetero (of cisgender) bent. In onze samenleving is er namelijk sprake van de heteronorm. Zolang je niet uit de kast komt, gaat iedereen er automatisch vanuit dat je hetero bent.

WHAT'S THE PROBLEM, BABY?

Die heteronorm en gendernormen hebben een aantal vervelende gevolgen:

- De binaire nadruk op verschillen tussen meisjes en jongens zorgt ervoor dat deze verschillen worden versterkt. Ook vallen jongeren die zich geen jongen of meisje voelen uit de boot.
- Meisjes en jongens krijgen niet dezelfde kansen waardoor veel talenten verloren gaan en niet iedereen volledig zichzelf kan zijn.
- Kinderen en jongeren die zich niet kunnen vinden in die normen (bv. LGBTQIA+ jongeren) kunnen zich 'anders' voelen en onzeker worden.

Daarnaast bestaat ook het risico op:

- **Seksisme** wanneer je wordt beoordeeld of gediscrimineerd op basis van je gender.
- **Pestgedrag** op basis van je seksuele geaardheid of genderidentiteit.
- **Zelfuitsluiting** waarbij je niet naar een jeugdvereniging gaat uit schrik te worden gepest.

EN NU?

Het jeugdwerk is een plaats waar jongeren elkaar ontmoeten en zichzelf kunnen zijn. Het is dus belangrijk om extra in te zetten op het bestrijden van verschillende vormen van discriminatie en te zorgen voor een LGBTQIA+ vriendelijke en bewuste omgeving zodat iedereen zich welkom voelt. Daarnaast kan je ook nog een stapje verder gaan en die heteronorm en gendernormen zelf doorbreken!

Wil je hier graag zelf mee aan de slag gaan? **Check de tips** in het vervolg van deze gids of laat van je horen via:

info@weljong.be

[@wel.jong](https://www.instagram.com/wel.jong)

<https://www.weljong.be>

ORGANISATIE

Is er een opdeling op basis van gender voor activiteiten, toiletten, slaapgelegenheden, uniform...? Stel jezelf de vraag: Zijn andere opties wenselijk of is deze opdeling echt nodig? Zijn andere opties mogelijk of hang je vast aan bestaande regels en infrastructuur? Probeer hier bewust over na te denken en indien wenselijk én mogelijk alternatieven te voorzien waar iedereen zich comfortabel bij voelt.

Vaak worden die vragen pas gesteld wanneer je geconfronteerd wordt met iemand die botst op die regels (bv. bij LGBTQIA+ kinderen en jongeren). Vraag in dat geval altijd eerst aan de persoon zelf wat die wil en maak dan duidelijke afspraken met de rest van de groep. Het is belangrijk dat iedereen zich veilig voelt bij de gemaakte afspraken.

TIPS

INFORMATIE

Het is ook nodig om verschillende betrokkenen te informeren, zowel in specifieke situaties als in het algemeen. Misschien is er iemand binnen je organisatie die expertise heeft en die wil delen met anderen, maar je kan ook raad vragen aan gespecialiseerde organisaties. Probeer er ook voor te zorgen dat je zelf de nodige basiskennis hebt.

Informatie delen kan op verschillende manieren:

- Organiseer een vorming over deze thema's
- Geef aandacht aan deze thema's in bestaande vormingen
- Maak er een topic van op een vergadering
- Bespreek deze thema's op een ouderavond
- Verspreid informatiefolders en flyers
- Schrijf samen een visietekst

TIPS

INTERACTIE

Spreek op een positieve manier over gender- en seksuele diversiteit en let op de manier waarop je met elkaar omgaat:

- Gebruik genderinclusieve woorden
bv. jouw liefje of partner i.p.v. vriend(in)
- Vermijd genderstereotiepe boodschappen
bv. “dat is goed gedaan voor een meisje”
- Zorg dat je iedereen hetzelfde behandelt
bv. jongens evenveel troosten als meisjes
- Reageer op mopjes en woordgebruik dat kwetsend of stigmatiserend kan zijn
bv. ‘homo’ als scheldwoord

Wanneer je merkt dat een bepaald thema gevoelig ligt, ga dan in gesprek: luister naar elkaar en als iemand een andere mening heeft, erken deze dan, maar benadruk dat in jouw vereniging iedereen gelijkwaardig is. Pesten en uitsluiten zijn sowieso niet toegelaten. Iedereen kiest ook zelf wat die wel of niet deelt over de eigen seksuele oriëntatie en genderidentiteit.

COMMUNICATIE

Je kan expliciet zeggen dat je openstaat voor gender- en seksuele diversiteit maar je kan dit ook op andere manieren tonen:

- Deel een artikel over deze thema's via jullie kanalen
- Verwijs naar interessante organisaties en websites
- Toon diversiteit in al je promomateriaal
- Hang een regenboogvlag op in je lokaal

Zorg er ook voor dat je LGBTQIA+ vriendelijk en bewust communiceert door rekening te houden met verschillende gezinsvormen (bv. ouder i.p.v. mama en papa) en niet te vragen naar geslacht als dit niet relevant is. Indien wel, kies dan voor de term 'gender' en voorzie een derde optie (bv. man/vrouw/non-binair).

ACTIVITEITEN

Gebruik rolmodellen die de heteronorm en gendernormen doorbreken in verhalen die je vertelt, toneeltjes die je speelt, boekjes die je voorleest, films die je toont... Zorg er wel voor dat deze niet stereotiep zijn of belachelijk worden gemaakt.

Dit kan ook in de inleiding of het thema van een spel of een activiteit aan bod komen. Let er ook steeds op hoe je deze organiseert:

- Vermijd een opdeling volgens gender
bv. meisjes en jongens doen iets anders
- Geef zelf goede voorbeelden
bv. jongens dansen en meisjes voetballen
- Ga op een genderbewuste manier om met spelmateriaal
bv. geen roze en blauwe ballen

(ONLINE) ONTMOETING

Zijn er binnen jouw jeugdwerkvereniging jongeren die nood hebben om andere LGBTQ+ jongeren te ontmoeten? Je kan hen doorverwijzen naar onderstaande LGBTQ+ jongerenorganisaties.

Acantha

LGBTQ+

studentenvereniging in
Gent, 18-30 jaar.

 <https://www.acantha.be/>

De Flamingo's

LGBTQ+

studentenvereniging in
Antwerpen, 18-30 jaar.

 <https://deflamingos.org/>

Camp Z

Jaarlijks zomerkamp voor en
door LGBTQ+ jongeren van
18 tot 30 jaar.

 [@campz.fun](https://www.instagram.com/campz.fun)

Inside Out

Jeugdwerking voor trans-, non
binaire- en intersekse jongeren
van 15-21 jaar.

 [@inside_out_t_jong](https://www.instagram.com/inside_out_t_jong)

Tim
nu actief

Ik moet je
iets vertellen.

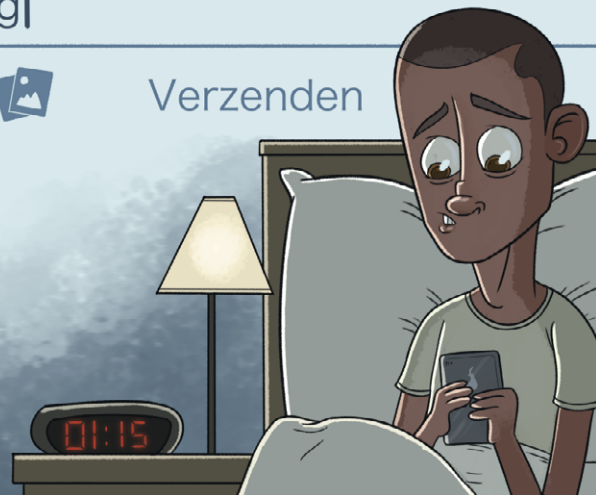
Ohja?

Ik zie je graag!

Aa

Verzenden

Min19

Activiteitenteam en online community voor jongeren tussen 12 en 19 jaar.

www.min19.be

Out For The Win

Out For The Win biedt een veilig en toegankelijk sportaanbod voor LGBTQI+ jongeren van 16 tot 30 jaar.

<https://outforthewin.com/>

T-Jong

Jeugdbeweging voor transgender jongeren van 8 tot en met 30 jaar.

<https://www.t-jong.be/>

&Of

LGBTQ+ jongerenvereniging in Leuven. 16 tot 30 jaar.

@enofleuven

Mixed

LGBTQ+ vereniging in Aarschot voor jongeren van 18 tot 30 jaar.

www.mixedonline.be

Spectrum

LGBTQ+ studentenvereniging in Leuven, 18-30 jaar.

@spectrum_leuven

Verkeerd

Geparkeerd

LGBTQ+ vereniging in Gent, 18-30 jaar.

@verkeerd_geparkeerd

TIPS

SPECIFIEKE ACTIES

Tot slot kan je ook nog eenmalige of terugkerende acties doen om hier extra aandacht aan te besteden:

- Speel educatieve spelen
- Doe een activiteit met een LGBTQIA+ vereniging
- Gebruik gender- en seksuele diversiteit in het jaar- of kamphema
- Deel een actie op sociale media
- Organiseer iets op de Internationale Dag tegen Hobe- en Transfobie (IDAHOT, 17 mei)

WEL JONG

- Wel Jong is een LGBTQ+ jeugdorganisatie voor en door jongeren die willen bouwen aan een gelijkwaardige samenleving. Wij willen dat iedereen volwaardig zichzelf kan zijn in hun lichaam, seksualiteit en genderbeleving. Dat is onze missie!

Meer info over ons aanbod vind je op:

 @wel.jong

 <https://www.weljong.be>

Dit is een uitgave van
Wel Jong vzw
© 2024

V.U.: Sander Cornelis
Draakplaats 1,
2018 Antwerpen

TEKST:
Ans Oomen
Rox Devos

VORMGEVING:
Judith Bos
Elian Coninx

ILLUSTRATIES:
Jeroen Van Zwol

Met steun van:

